

INTRO

Benvinguts a aquest projecte de recerca!

Aquest estudi forma part d'un projecte sobre l'experiència lectora i la recepció de textos literaris. Per contestar a totes les preguntes i llegir el text cal aproximadament una hora o menys. El projecte és a càrrec d'Ana Guerberof Arenas (a.guerberof.arenas@rug.nl) i d'Antonio Toral (a.toral.ruiz@rug.nl) de la Universitat de Groningen. Pren nota d'aquestes adreces per posar-te en contacte amb ells més endavant si fos necessari.

Si tens cap dubte abans o durant l'experiment, posa't en contacte amb nosaltres. Busquem participants **amb 18 anys o més** que tinguin el **català com a llengua materna** o que siguin bilingües. Només si has llegit el text i has respost a totes les preguntes (si has completat l'experiment), et demanarem el correu electrònic per rebre la **compensació monetària (10 €)**. Un cop hagi fet clic a **la fletxa dreta** per passar a la pàgina següent, **no podràs tornar enrere** i revisar les respostes. Un cop hagi fet l'experiment **UNA vegada** ja no podràs tornar a fer-lo.

Confirma que no ets un robot.

☐ I'm not a robot

reCAPTCHA
[Privacy](#) - [Terms](#)

INFOCONSENT

FULL INFORMATIU I FORMULARI DE CONSENTIMENT INFORMAT

Emplena el formulari un cop llegit el full informatiu.

Si tens dubtes sobre el full informatiu, aquest formulari o l'experiment, **pregunta** als investigadors per correu electrònic **abans de prendre una decisió**.

INFOSHEET

FULL INFORMATIU

Ens agradaria convidar-te a participar en aquest projecte de recerca. La teva participació és voluntària; si decideixes no participar-hi, això no t'afectarà de cap manera. Abans de decidir si hi vols participar, **és important que entenguis els objectius** de la recerca i el que comportarà la teva participació.

Aquest estudi forma part d'un projecte **sobre l'experiència lectora i la recepció de textos literaris**.

Com a participant, se't demanarà que facis algunes tasques de lectura que segurament duraran menys d'una hora, però no hi ha límit de temps. Les tasques implicaran la lectura i la resposta a un qüestionari. Utilitzarem els mètodes següents per recopilar la informació: **un qüestionari previ a la lectura, un qüestionari posterior a la lectura**. Només si hi estàs disponible i vols, es possible que se't demani una entrevista voluntària després de l'experiment. L'entrevista trigarà aproximadament 15 minuts i tractarà de la teva experiència durant l'experiment. L'entrevista es gravarà i es transcriurà. Un cop feta i codificada la transcripció, s'esborrarà la gravació.

Et pots retirar de l'estudi en qualsevol moment, sense donar cap explicació i sense cap repercussió.

Pensem que et pots beneficiar indirectament d'aquest estudi perquè proporcionaràs informació sobre la lectura de textos literaris, que finalment podria millorar el procés de publicació.

La participació es remunerarà amb 10 € un cop finalitzat el qüestionari posterior a la lectura i a la recollida de les teves dades bancàries.

No preveiem riscos potencials en la participació en l'estudi de recerca, i posarem en marxa els mecanismes necessaris per **protegir l'anonimat i la confidencialitat** de les teves dades. A cada participant se li assignarà un número durant la recopilació de

dades, de manera que la seva identitat no serà visible durant l'anàlisi ni la difusió dels resultats. Les teves dades seran anonimitzades, **però un cop transcorregut un més de la recopilació d'aquestes dades, no podràs reclamar-les.**

La informació pot ser objecte de revisió amb finalitats de control i auditoria per part de persones de la Universitat de Groningen i/o reguladors que tractaran les teves dades amb confidencialitat.

Durant aquest estudi, les dades seran gestionades pels investigadors esmentats en aquest document. Està previst que l'estudi acabi l'agost del 2022. Després, **les dades anonimitzades es posaran a disposició d'altres investigadors i s'emmagatzemaran en un banc de dades d'estudis similars.** Els resultats d'aquesta investigació **es podran publicar en congressos i en revistes especialitzades** rellevants. Pots contactar amb l'equip d'estudi per conèixer els resultats de la investigació amb les adreces de correu electrònic que facilitem.

Aquest estudi ha estat revisat i ha obtingut una opinió ètica favorable per part del Research Ethics Committee de la Faculty of Arts de la Universitat de Groningen.

Gràcies per llegir aquest full informatiu i per considerar la participació en aquest projecte de recerca.

FORMULARI DE CONSENTIMENT INFORMAT

Si selecciones **Sí** a totes les caselles, **acceptes** participar en l'estudi.

Si selecciones **No** a qualsevol casella, significarà que **NO ACCEPTES** participar en l'experiment i **sortiràs del qüestionari.**

Si tens cap **pregunta abans** de donar el consentiment, posa't en contacte amb Ana Guerberof Arenas (a.guerberof.arenas@rug.nl) o Antonio Toral (a.toral.ruiz@rug.nl)

Confirmo que he llegit i entès el full d'informació per a l'estudi. He tingut l'oportunitat de plantejar-me la informació i de fer preguntes per correu a les quals s'ha respost satisfactòriament.

Entenc que la meva participació és voluntària i que soc lliure de retirar-me en qualsevol moment de l'estudi sense donar cap explicació. A més, entenc que les dades un cop anonimitzades, després d'un mes, no es poden retirar.

Entenc que la informació proporcionada pot ser objecte de revisió per part de persones responsables de la Universitat de Groningen i/o dels reguladors amb la finalitat de control i auditoria.

Entenc que la informació que proporcionaré s'utilitzarà de diverses formes anònimes, com ara congressos i publicacions.

Entenc que les meves dades personals que em vinculin a les dades de recerca es conservaran de forma segura d'acord amb les directrius de protecció de dades i només seran accessibles a l'equip de recerca o a persones responsables de la universitat.

Entenc que les dades de contacte personals recopilades, com ara la meva adreça de correu electrònic, no es compartiran més enllà de l'equip de l'estudi

Accepto participar en aquest estudi.

DEMOGRAPHICS

Gènere

- ☐ Dona
- ☐ Home
- ☐ No binari
- ☐ Prefereixo no dir-ho

Edat

- ☐ Menys de 18
- ☐ 18 - 24
- ☐ 25 - 34
- ☐ 35 - 44
- ☐ 45 - 54
- ☐ 55 - 64
- ☐ 65 - 74
- ☐ 75 - 84
- ☐ 85 o més

Com has trobat l'enllaç d'aquesta enquesta?

THANKYOU

Moltes gràcies pel teu interès, però busquem participants amb 18 anys o més que tinguin el català com a llengua materna o que siguin bilingües.

STUDIES

Estudis acabats

- ☐ Primària
- ☐ Secundària
- ☐ Estudis superiors parcials
- ☐ Llicenciatura
- ☐ Master
- ☐ Formació professional (cicles formatius)
- ☐ Doctorat

Especifica si ets...

(Pots marcar més d'una resposta).

- ☐ Traductor/a
- ☐ Professor/a de traducció o interpretació
- ☐ Professor/a de català
- ☐ Escriptor/a
- ☐ Una altra professió relacionada amb la llengua
- ☐ Una altra professió

Indica la teva llengua materna.

Si tens el català i el castellà com llengües natives (bilingües), marca “Català i castellà”. Si tens el català i una altra llengua materna que no sigui el castellà, marca “Català”.

- ☐ Català
- ☐ Castellà
- ☐ Català i castellà
- ☐ Una altra

FREQUENCY

Amb quina freqüència llegeixes llibres?
Tingues en compte els darrers 24 mesos.

- ☐ No llegeixo mai
- ☐ Una vegada cada tres mesos
- ☐ Una vegada al mes
- ☐ Una o dues vegades per setmana
- ☐ Cada dia

Fins a quin punt t'agrada llegir?
Tingues en compte els darrers 24 mesos.

- ☐ M'agrada molt
- ☐ M'agrada
- ☐ Ni m'agrada ni em desagrada
- ☐ No m'agrada
- ☐ No m'agrada gens

Com llegeixes?
Tingues en compte els darrers 24 mesos.
(Pots marcar més d'una resposta).

- ☐ Llibre electrònic

- ☐ Llibre imprès
- ☐ Telèfon mòbil
- ☐ Tauleta tàctil
- ☐ Ordinador
- ☐ Audiollibre
- ☐ Altres

De tots els llibres que llegeixes a l'any, quin percentatge estimaries per llengua?

Tingues en compte els darrers 24 mesos.

El total ha de ser 100 %.

Català	<input type="text" value="0"/>
Castellà	<input type="text" value="0"/>
Altres <input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
Total	<input type="text" value="0"/>

Especifica el gènere o els gèneres que llegeixes amb més freqüència (en català).

Tingues en compte els darrers 24 mesos.

(Pots marcar més d'una resposta).

- ☐ Ficció
- ☐ Poesia
- ☐ Ciència-ficció
- ☐ Novel·la negra
- ☐ Novel·la romàntica
- ☐ Fantasia
- ☐ Novel·la gràfica
- ☐ Còmics
- ☐ Assaig
- ☐ Altres

Amb quina freqüència has llegit un llibre en català en els darrers 24 mesos?

- ☐ No llegeixo mai en català
- ☐ Una vegada cada tres mesos
- ☐ Una vegada al mes
- ☐ Una o dues vegades per setmana
- ☐ Cada dia

Quant de temps dediques a llegir en aquestes ocasions?

- ☐ No llegeixo mai llibres en català
- ☐ Menys de 15 minuts
- ☐ Entre 15 i 30 minuts
- ☐ Entre 31 i 60 minuts
- ☐ Més de 60 minuts

READINGA

LECTURA

Ara llegeix el text següent de la mateixa manera que ho faries quan llegeixes **a casa per plaer**.

Recorda que **HAS DE LLEGIR EL TEXT** per tal de respondre les preguntes del qüestionari posterior.

Començaràs a llegir el text quan facis clic a la fletxa dreta.

CO_n0C

Tot funcionava a meravella.

No hi havia presons, ni barris de barraques, ni manicomis, ni esguerrats, ni pobresa, ni guerres.

S'havien vençut totes les malalties. També la vellesa.

La mort, tret de quan passava per accident, era una aventura per a voluntaris.

La població dels Estats Units estava estabilitzada en quaranta milions d'ànimes.

Un matí radiant, a l'Hospital de la Convalescència de Chicago, un home que es deia Edward K. Afflick Jr. esperava que la seva dona donés a llum. Era l'únic home en aquella situació: ja no hi havia gaire gent que nasqués un dia qualsevol.

En Afflick tenia cinquanta-sis anys, tot just un barbamec en una població amb una edat mitjana de cent vint-i-nou.

Segons les ecografies, la seva dona tindria trigèmins. Serien els seus primers fills.

El jove Afflick era en una cadira, deixant-se caure endavant i aguantant-se el cap. Estava tan contret, tan quiet i descolorit, que gairebé era invisible. El camuflatge era perfecte, perquè la sala d'espera també tenia un aspecte desendreçat i abatut. Havien apartat les cadires i els cendrers de les parets. El terra estava tot tapat amb un paper protector ple d'esquitxos.

Estaven pintant la sala. L'arreglaven perquè fos un monument a algú que s'havia ofert voluntari per morir.

Un vell burleta d'uns dos-cents anys seia en una escala de mà i pintava un mural que no li agradava. En els temps en què es veia com envellia la gent, hauries dit que ranejava els trenta-cinc anys. Fins a tal punt l'havia afectat l'edat abans no van trobar el remei per a l'envelliment.

El mural que el tenia ocupat representava un jardí molt pulcre. Homes i dones vestits de blanc, metges i infermeres, removien la terra, plantaven plançons,

ruixaven insectes, hi abocaven adobs.

Homes i dones amb uniformes de color lila arrencaven les males herbes, podaven les plantes velles i malaltes, rastellaven fulles, duien les deixalles als incineradors d'escombraries.

Mai, mai, mai, ni tan sols a l'Holanda medieval ni al Japó antic, s'havia vist jardí més simètric i més ben cuidat. Cada planta tenia la marga, la llum, l'aigua, l'aire i l'aliment que li calia.

Un zelador d'hospital va passar pel passadís, cantant en veu baixa una cançó coneguda:

*Si no t'agraden els meus petons, bonica,
Vet aquí el que he pensat:
Aniré a veure la dama violeta,
I adéu a aquest món tan ingrát.
Si tu no vols que t'estimi,
Quedar-me aquí m'importa poc.
Me n'aniré d'aquest vell planeta,
Que alguna criatura ocupi el meu lloc.*

El zelador es va mirar el mural i el muralista. —Sembla tan de debò —va dir — que gairebé tinc la sensació de ser allà.

—I com saps que no hi ets? —va preguntar el pintor amb un somriure satíric —. Es titula "El feliç jardí de la vida", saps?

—Quin detall, el doctor Hitz —va dir el zelador.

Es referia a una de les figures masculines vestides de blanc que tenia per cara el retrat del doctor Benjamin Hitz, el cap d'obstetrícia de l'hospital. En Hitz era un home d'una bellesa enlluernadora.

—Encara queden moltes cares per omplir —va dir el zelador. Volia dir que les cares de moltes de les figures del mural encara estaven en blanc. Tots aquells buits s'omplirien amb retrats de persones importants del personal de l'hospital o de l'oficina de Chicago de l'Agència Federal d'Interrupció.

—Deu ser bonic, saber fer dibuixos que semblen coses —va dir el zelador.

Al pintor se li va arrugar la cara del menyspreu. —A tu et sembla que estic orgullós d'aquest gargot? —va dir—. Et penses que és així com veig la vida real jo?

—Com la veus tu, la vida real? —va voler saber el zelador.

El pintor va assenyalar un paper protector empastifat. —Allò s'hi assembla prou —va dir—. Emmarca-te'l i tindràs un quadre més honest que aquest.

—Estàs fet un vellet amargat, oi? —va dir el zelador.

—Que és un crim? —va dir el pintor.

El zelador va arronsar les espatlles. —Si no t'agrada això d'aquí, avi... —va dir, i va acabar la idea recitant el truc per recordar les tecles del telèfon on representava que havies de trucar si no tenies més ganes de viure. Va pronunciar l'ena a la zero com a "no".

El número era: "C O n0 C".

Era el número de telèfon d'una institució coneguda amb uns sobrenoms molt creatius, com ara: "Autòmat", "Club nocturn", "Fàbrica de conserves",

"Calaix dels gats", "Esplugadora", "Sortida fàcil", "Adeu-siau, mare", "Pòtol feliç", "Afanya't i besa'm", "En Pierre l'Afortunat", "Desparasitadora", "Batedora", "Noplorismés" i "Prou maldecaps".

"Ser o no ser" era el número de telèfon de les cambres de gas municipals de l'Oficina Federal d'Interrupció.

El pintor va arrufar el nas al zelador. —Quan decideixi que ha arribat l'hora de tocar el dos —va dir—, no penso pas anar a la Desparasitadora.

—Tu penses fer la teva, llavors, eh? —va dir el zelador—. Mala peça al teler, avi. Què et semblaria, una mica de consideració per qui s'hagi d'encarregar del merder que deixis?

El pintor va expressar amb una obscenitat la seva despreocupació per les tribulacions dels seus supervivents. —No li aniria pas malament, al món, que hi hagués molt més merder, ves què et dic —van ser les seves paraules—.

El zelador va riure i se'n va anar.

En Afflick, el pare expectant, va murmurar alguna cosa sense aixecar el cap. I després va tornar a callar.

Una dona ordinària i imponent va entrar a la sala d'espera amb talons d'agulla. Les sabates, les mitges, la gavardina, la bossa i el casquet de caserna eren totes de color lila, d'aquell lila que el pintor anomenava "el color del raïm el dia del Judici Final".

El medalló que duia al sarró lila era el segell de la Divisió de Servei de l'Agència Federal d'Interrupció, una àguila enfilada en un torniquet.

La dona tenia molt de borrisol a la cara; un bigoti inconfusible, en realitat. Una curiositat sobre les hostesses de les cambres de gas era que, per molt

boniques i femenines que fossin quan les reclutaven, totes criaven bigoti en cosa de cinc anys.

—Soc al lloc que toca? —va dir al pintor.

—Doncs tot depèn, segons a què vinguis —va dir—. No deus estar a punt de parir, oi?

—M'han dit que havia de posar per a una foto —va dir—. Em dic Leora Duncan —va esperar.

—I et dediques a capbussar gent —va dir el vell.

—Com? —va dir ella.

—Deixa-ho córrer —va dir ell.

—Quina imatge més bonica —va dir ella—. Sembla el paradís o una cosa per l'estil.

—Per l'estil, sí —va dir el pintor. Es va treure una llista de noms de la butxaca de la bata—. Duncan, Duncan, Duncan —va dir repassant la llista—. Sí, ets aquí. Tens dret a ser immortalitzada. Veus cap cos sense cara que t'agradi perquè t'hi estampi el cap? Ens en queden alguns de molt buscats.

Ella es va mirar el mural entristida. —Ostres —va dir—, els veig tots iguals. No hi entenc gens jo, en art.

—Un cos és un cos, oi? —va dir—. Com a expert en les belles arts, et recomano aquest cos d'aquí —va assenyalar la figura sense rostre d'una dona que portava unes tiges seques a un incinerador d'escombraries.

—Home —va dir la Leora Duncan—, aquest és més per a la gent d'eliminació, oi? Aviam, que jo soc personal de servei. No em desfaig de res.

El pintor va picar de mans amb una alegria fingida. —Dius que no en sap gens, d'art, però tot seguit em demostres que en saps més que jo! La traginadora de gavelles no fa gens per a una hostessa, tota la raó! Un tallador, un podador... Això t'encaixaria més —va assenyalar una figura vestida de lila que serrava una branca morta d'un pomer—. I aquesta? —va dir—. T'agrada?

—Ostres... —va dir ella, enrojolant-se i abaixant les orelles—. Aquesta... amb aquesta em posaries al costat del doctor Hitz.

—Et fa cosa? —va dir ell.

—Què dius, i ara! —va dir—. Només que... que és tot un honor.

—Ah, l'admires, eh?

—Qui no l'admira? —va dir ella mentre venerava el retrat de Hitz. Era el retrat d'un Zeus de dos-cents quaranta anys amb els cabells blancs, omnipotent i bronzejat . —Qui no l'admira? —va repetir.— Va ser el responsable d'instal·lar la primera cambra de gas de Chicago.

—Res no em plauria més —va dir el pintor— que posar-te al seu costat per sempre. Serrant una extremitat... Ho trobes apropiat?

—És una mica el que faig jo —va dir ella. Es mostrava reservada amb el que feia. El que feia era que la gent se sentís a gust mentre els matava.

I mentre Leora Duncan posava per al retrat, el doctor Hitz en persona va irrompre a la sala d'espera. Feia més de dos metres i traspuava importància, èxits i alegria de viure.

—Bé, senyoreta Duncan! Senyoreta Duncan! —va dir, i va fer-li una broma:

—Què hi fa, aquí? Aquí no és on la gent se'n va. Aquí és on arriben!

—Sortirem junts al mateix quadre —va dir ella amb timidesa.

—Molt bé —va dir el doctor Hitz efusivament. —I no és un quadre qualsevol, oi?

—És tot un honor sortir-hi amb vostè.

—Permeti'm que li digui una cosa, l'honor és meu de sortir-hi amb vostè. Sense dones com vostè, aquest món meravellós que tenim no seria possible.

La va saludar i es va dirigir cap a la porta que donava a les sales de parts.

—Endevini què acaba de néixer —va dir el doctor Hitz.

—No sabia dir-l'hi —va dir la dona.

—Trigèmins!

—Trigèmins! —va dir ella. S'exclamava pel que implicava legalment el fet de tenir trigèmins.

La llei establia que cap nounat no podia sobreviure, tret que els pares de la criatura trobessin algú que s'oferís voluntari per morir. Per tal que els tres trigèmins poguessin viure, calien tres voluntaris.

—Tenen tres voluntaris, els pares? —va preguntar Leora Duncan.

—L'últim que he sentit és que en tenien un, i que miraven d'arreglar-ne dos més.

—No crec que se n'hagin sortit—va dir ella—. Ningú no ens ha concertat tres cites. Avui només tenim individuals, si no és que ha trucat algú quan jo me n'he anat. Com es diu?

—Afflick —va dir incorporant-se el pare que s'esperava, amb aspecte deixat i els ulls vermells—. Edward K. Afflick Jr. és el nom del feliç futur pare.

Va aixecar la mà dreta, va mirar un punt de la paret i va fer una rialleta enrogalladament desoladora, tot dient:

—Present.

—Oh, senyor Afflick —va dir el doctor Hitz—, no l'havia vist.

—L'home invisible —va dir Afflick.

—M'acaben de trucar per dir-me que han nascut els seus trigèmins. Estan tots bé, la mare també. Ara vaig a veure'ls.

—Visca —va fer Afflick amb expressió buida.

—No sembla gaire content —va dir el doctor Hitz.

—Qui estaria content al meu lloc? —va preguntar Afflick, i va gesticular amb les mans per indicar una simplicitat despreocupada—. L'únic que he de fer és triar quin dels trigèmins viurà, després, lliurar el meu avi matern al Pòtol feliç i tornar aquí amb el justificant.

El doctor Hitz es va posar força sever amb Afflick, se li va alzar al davant.

—No creu en el control demogràfic, senyor Afflick?

—El trobo absolutament genial—va respondre l'altre, tens.

—Li agradaria tornar als vells temps, quan la població de la Terra era de vint mil milions, a no res de convertir-se en quaranta mil milions i després en vuitanta mil milions, en cent seixanta mil milions? Sap què és una drupa, senyor Afflick? —va dir Hitz.

—No —va dir Afflick, sorrut.

—Una drupa, senyor Afflick, és un dels granets, un dels petits puntets molsuts d'una mora. Sense control demogràfic, ara els éssers humans estariem apinyats sobre la superfície d'aquest vell planeta com drupes en una mora! Pensi-ho bé!

Afflick continuava amb els ulls clavats al mateix punt de la paret.

—L'any 2000 —va dir el doctor Hitz—, abans que els científics intervinguessin i imposessin la llei, ni tan sols hi havia prou aigua potable ni res per menjar, tret d'algues; i la gent encara insistia que tenien dret a reproduir-se com conills. I, si era possible, també dret a viure per sempre.

—Vull aquestes criatures —va dir Afflick fluixet—. Les vull totes tres.

—Esclar que les vol —va dir el doctor Hitz—. És humà voler-les.

—I no vull que el meu avi mori.

—A ningú no li fa gràcia portar un parent proper al Calaix dels gats —va dir el doctor Hitz mostrant-se afable i comprensiu.

—M'agradaria que la gent no en digués així —va dir Leora Duncan.

—Com diu? —va dir el doctor Hitz.

—M'agradaria que no en diguessin el Calaix dels gats ni coses així. Això fa que la gent en tingui una impressió equivocada.

—Té tota la raó —va dir el doctor Hitz—. Perdoni —. Va rectificar, va esmentar les cambres de gas municipals pel nom oficial, un nom que mai ningú no feia servir en les converses:— Hauria d'haver dit Centres de Suïcidi Ètic.

—Això sona molt millor —va dir Leora Duncan.

—Aquest fill seu, sigui quin sigui el que decideixi quedar-se, senyor Afflick —va dir el doctor Hitz— viurà en un planeta feliç, espaiós, net i ric, gràcies al control demogràfic. En un jardí com el d'aquell mural—. Va brandar el cap. — Fa dos segles, quan jo era jove, el món era un infern que ningú no creia que pogués durar vint anys més. Ara, segles de pau i abundància s'estenen davant nostre fins allà on gosi viatjar la imaginació.

Va fer un somriure lluminós.

El somriure se li va esvaïr en veure que Afflick acabava de treure un revòlver.

Afflick va disparar al doctor Hitz.

—Ja hi ha lloc per a un, un de gros —va dir.

Tot seguit, va disparar a Leora Duncan.

—Només és la mort —li va dir mentre ella queia a terra—. Ja ho tenim! Lloc per a dos.

Tot seguit, es va engegar un tret, i així va fer lloc per als seus tres fills.

Ningú no va venir corrent. Pel que es veia, ningú no havia sentit els trets.

El pintor es va asseure al capdamunt de l'escala i va contemplar pensatiu l'escena devastadora.

El pintor va reflexionar sobre el trist trencaclosques de la vida que exigia néixer i, un cop nascuda, exigia ser fecunda... multiplicar-se i viure tant de temps com fos possible... fer tot això en un planeta molt petit que havia de durar per sempre.

Totes les respostes que se li acudien eren lúgubres. Fins i tot més lúgubres, sens dubte, que un Calaix dels gats, que un Pòtol feliç, que una Sortida fàcil. Va pensar en la guerra. Va pensar en la pesta. Va pensar en la fam.

Va saber que no tornaria a pintar mai més. Va deixar caure el pinzell sobre les teles que protegien el terra. I llavors va decidir que ja n'havia tingut prou de la vida al “jardí feliç de la vida”, i va baixar a poc a poc de l'escala.

Va agafar la pistola d'Afflick amb tota la intenció de disparar-se.

Però no s'hi va veure amb cor.

Aleshores va adonar-se de la cabina de telèfon en un racó de la sala. S'hi va acostar i va marcar aquell número memorable: C O n0 C.

—Agència Federal d'Interrupció —va dir la veu calidíssima d'una hostessa.

—Per quan em podrien donar hora? —va preguntar, parant-hi molt esment.

—Segurament el podríem atendre avui a última hora de la tarda, senyor —va dir—. Potser abans i tot, si tenim alguna cancel·lació.

—D'acord —va dir el pintor—, apunti-m'hi, sisplau.

I li va donar el nom, lletrejant-lo.

—Gràcies, senyor —va dir l'hostessa—. La ciutat l'hi agraeix, el país l'hi agraeix, el planeta l'hi agraeix. Però l'agraïment més sentit de tots és el de les generacions futures.

AFTERQUESTIONNAIRE

Respon les següents preguntes **SENSE** consultar el text.

Per a cada pregunta, pensa en la resposta que millor correspon al text que acabes de llegir.

1.

- ☐ La història transcorre en una ciutat imaginària.
- ☐ La història transcorre en un hospital de Chicago.
- ☐ La història transcorre en un departament del govern.
- ☐ La història transcorre en un edifici d'oficines.

2.

- ☐ Edward és el pintor d'un mural.
- ☐ Edward és un metge a l'hospital.
- ☐ Edward és el futur pare de trigèmins.
- ☐ Edward és el cap d'obstetrícia.

3.

- ☐ El mural representa membres del govern i de l'hospital.
- ☐ El mural representa metges.
- ☐ El mural representa metges i infermeres.

☐ El mural representa la Sagrada família.

4.

☐ La gent només pot tenir un fill.

☐ La gent només pot tenir dos fills.

☐ La gent no pot tenir fills.

☐ La gent pot tenir tots els fills que vulguin.

5.

☐ El pintor és un home jove.

☐ Al pintor li agrada molt el mural.

☐ El pintor és un home gran i irònic.

☐ El pintor és un espia encobert.

6.

☐ Leora no vol que la retratin.

☐ Leora admira el doctor Hitz.

☐ Leora és infermera.

☐ Leora treballa a l'hospital.

7.

☐ Hitz arriba molt tard.

☐ Hitz es pare de trigèmins.

☐ Hitz és cap d'obstetrícia.

☐ Hitz no coneix la Leora.

8.

☐ El pare està content de tenir trigèmins.

☐ El pare té tres voluntaris.

☐ Al pare no li agrada el seu avi.

☐ El pare té un conflicte moral.

9.

☐ El pintor fa una trucada.

☐ El pintor es dispara.

☐ El pintor acaba el mural.

☐ El pintor està content amb el nou món.

10.

☐ El pare dispara al pintor.

☐ El pare se suïcida.

☐ El pare mata els fills.

☐ El pare mata l'avi.

CORRECTANSWERS

Moltes gràcies pel teu interès. Malauradament, el número de respostes correctes de les preguntes de comprensió del text no és suficient per poder continuar amb el qüestionari.

En aquest cas, no pots tornar a llegir el text ni tornar a respondre aquestes preguntes degut al disseny de l'experiment, que només permet una lectura.

INTROENGAGEMENT

Ara respon aquestes preguntes **SENSE** consultar el text.

Per a cadascuna de les preguntes següents, marca la resposta que més s'adeqüi al text que acabes de llegir.

ENGAGEMENTQUESTIONNAIRE

En determinats moments, he tingut dificultats per entendre el que estava passant en la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

La meva comprensió dels personatges no està clara.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

He tingut dificultats per seguir el fil de la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Em costava concentrar-me mentre llegia la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord

- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Mentre llegia, estava pensant en altres coses.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

He tingut dificultats per mantenir-me concentrat/da en la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Durant la lectura, el meu cos era a l'habitació, però la meva ment era al món creat per la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord

☐ Totalment en desacord

La història ha creat un món nou i aquest món ha desaparegut de sobte quan ha acabat la història.

☐ Totalment d'acord

☐ D'acord

☐ Lleugerament d'acord

☐ Ni d'acord ni en desacord

☐ Lleugerament en desacord

☐ En desacord

☐ Totalment en desacord

En algun moment, durant la lectura, estava més a prop de la situació descrita en la història que de la realitat d'aquí i ara.

☐ Totalment d'acord

☐ D'acord

☐ Lleugerament d'acord

☐ Ni d'acord ni en desacord

☐ Lleugerament en desacord

☐ En desacord

☐ Totalment en desacord

Durant la narració, quan un personatge principal patia, m'he sentit trist/a.

☐ Totalment d'acord

☐ D'acord

☐ Lleugerament d'acord

☐ Ni d'acord ni en desacord

☐ Lleugerament en desacord

☐ En desacord

☐ Totalment en desacord

La història m'ha afectat emocionalment.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

He sentit pena per alguns personatges de la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Mentre llegia la història, tenia una imatge dels personatges principals al cap.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Mentre llegia la història, era com si veiés les situacions que passaven a la història, representades davant meu.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord

- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Em podia imaginar com era el món on passava la història.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

RECEPTION

Respon a les preguntes següents.

Per a cadascuna de les preguntes següents, marca la resposta que més s'adeqüi al text que acabes de llegir.

Fins a quin punt ha sigut fàcil d'entendre el text?

- ☐ Molt fàcil
- ☐ Fàcil
- ☐ Lleugerament fàcil
- ☐ Ni fàcil ni difícil
- ☐ Lleugerament difícil
- ☐ Difícil
- ☐ Extremadament difícil

He pensat que el text estava molt ben escrit.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

He trobat paraules, frases o paràgrafs difícils d'entendre.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Ens pots assenyalar quins?

Prova de ser el més específic/a possible.

He trobat paraules, frases o paràgrafs que m'han agradat especialment.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord

☐ Totalment en desacord

Ens pots assenyalar quins?

Prova de ser el més específic/a possible.

Era conscient que llegia una traducció.

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

Si t'has adonat que era una traducció, pots descriure com has arribat a aquesta conclusió?

Què opines de la traducció?

- ☐ Molt bona
- ☐ Bona
- ☐ Lleugerament bona
- ☐ Ni bona ni dolenta
- ☐ Lleugerament dolenta
- ☐ Dolenta
- ☐ Molt dolenta

T'agradaria llegir un altre text del mateix autor i del mateix traductor?

- ☐ M'agradaria molt
- ☐ M'agradaria
- ☐ M'agradaria una mica
- ☐ Ni m'agradaria ni em desagradaria
- ☐ Em desagradaria una mica
- ☐ Em desagradaria
- ☐ Em desagradaria molt

T'agradaria llegir un altre text del mateix autor i amb un altre traductor?

- ☐ M'agradaria molt
- ☐ M'agradaria
- ☐ M'agradaria una mica
- ☐ Ni m'agradaria ni em desagradaria
- ☐ Em desagradaria una mica
- ☐ Em desagradaria
- ☐ Em desagradaria molt

T'agradaria llegir un text d'un altre autor amb el mateix traductor?

- ☐ M'agradaria molt
- ☐ M'agradaria
- ☐ M'agradaria una mica
- ☐ Ni m'agradaria ni em desagradaria
- ☐ Em desagradaria una mica
- ☐ Em desagradaria
- ☐ Em desagradaria molt

ENJOYMENT

Fins a quin punt t'ha agradat llegir el text?

- ☐ M'ha agradat molt
- ☐ M'ha agradat
- ☐ M'ha agradat una mica
- ☐ No m'ha agradat ni desagradat
- ☐ M'ha desagradat una mica
- ☐ M'ha desagradat
- ☐ M'ha desagradat molt

Recomanaries aquest text a un amic/amiga?

- ☐ Molt probablement
- ☐ Probablement
- ☐ Lleugerament probable
- ☐ Ni probable ni improbable
- ☐ Lleugerament improbable
- ☐ Improbable
- ☐ Molt improbable

Creus que aquest text és un exemple de bona literatura?

- ☐ Totalment d'acord
- ☐ D'acord
- ☐ Lleugerament d'acord
- ☐ Ni d'acord ni en desacord
- ☐ Lleugerament en desacord
- ☐ En desacord
- ☐ Totalment en desacord

DEVICESLOCATION

Quin tipus de dispositiu has fet servir per llegir el text?

- ☐ Ordinador
- ☐ Tauleta

- ☐ Mòbil
- ☐ Un altre

On has llegit el text?

- ☐ A casa meva mentre descansava
- ☐ En una pausa de la feina (a casa o al lloc de treball)
- ☐ Transport públic
- ☐ En un altre lloc

COMMENTS

Vols fer cap altre comentari?

DEBRIEFA

El text que has llegit és una traducció del conte 2BR02B de Kurt Vonnegut (1962). La traducció que has llegit l'ha feta un sistema de traducció automàtica i l'ha post-editada (corregida) un traductor literari. L'objectiu d'aquest estudi es avaluar quin efecte té l'ús de la tecnologia en l'experiència lectora d'un text literari.

Ara que ja saps com es va fer la traducció, quant voldries pagar per aquesta traducció?

- ☐ < 1 euro
- ☐ > 1 euros < 5 euros
- ☐ > 5 euros < 10 euros
- ☐ > 10 euros < 15

☐ + 15

EMAIL

Moltes gràcies per participar-hi, ara necessitem la teva adreça electrònica per enviar-te els 10 euros.

Has de tenir en compte que el pagament NO és automàtic. Rebràs un missatge dins les 24 hores posteriors en què hagi omplert el qüestionari, per tal de donar les dades bancàries i que la universitat pugui fer-te l'ingrés. Gràcies per la teva paciència.

Adreça electrònica

Podem posar-nos en contacte amb tu per fer una entrevista de 15 minuts sobre l'experiment?

☐ Sí

☐ No

READINGB

LECTURA

Ara llegeix el text següent de la mateixa manera que ho faries quan llegeixes a casa per plaer.

Recorda que **HAS DE LLEGIR EL TEXT** per tal de respondre les preguntes del qüestionari posterior.

Començaràs a llegir el text quan facis clic a la fletxa dreta.

2BR02B

Tot era perfecte.

No hi havia presons, ni suburbis, ni manicomis, ni tolits, ni pobresa, ni guerres.

Totes les malalties van ser conquerides. Igual que la vellesa.

La mort, exceptuant els accidents, era una aventura per als voluntaris.

La població dels Estats Units estava estabilitzada en quaranta milions d'ànimes.

Un matí radiant a l'Hospital Lying-in de Chicago, un home anomenat Edward K. Wehling, Jr., va esperar que la seva dona donés a llum. Era l'únic home que esperava. Ja no hi havia gaire gent que hagués nascut al dia.

Wehling tenia cinquanta-sis anys, un simple barbamec en una població amb una edat mitjana de cent vint-i-nou.

Els raigs X havien revelat que la seva dona tindria triplets. Els nens serien els seus primers.

El jove Wehling estava encorbat a la cadira, amb el cap a la mà. Estava tan arrugat, tan quiet i incolor que era virtualment invisible. El seu camuflatge era perfecte, ja que la sala d'espera també tenia un aire desmoralitzat. Les cadires i els cendrers s'havien apartat de les parets. El terra estava pavimentat amb tovalles esquitxades.

Estaven redecorant l'habitació. L'estaven redecorant com a monument a un home que s'havia ofert voluntari per morir.

Un vell sardònic, d'uns dos-cents anys, seia en una escaleta i pintava un mural que no li agradava. En els temps en què la gent envellia visiblement, la seva

edat devia tenir uns trenta-cinc anys. L'edat l'havia tocat molt abans que es trobés el remei per a l'envelliment.

El mural en què treballava representava un jardí molt polit. Homes i dones vestits de blanc, metges i infermeres, feien girar la terra, plantaven plançons, ruixaven insectes, escampaven fertilitzants.

Homes i dones amb uniformes de color violeta aparcaven males herbes, tallaven plantes velles i malaltisses, esgarrapaven fulles, transportaven deixalles a les escombraries.

Mai, mai, mai, ni tan sols a l'Holanda medieval ni al Japó antic, un jardí havia estat més formal, havia estat més ben atès. Cada planta tenia tota la marga, la llum, l'aigua, l'aire i l'aliment que podia fer servir.

Un auxiliar d'hospital va baixar pel passadís, cantant en veu baixa una cançó popular:

*Si no t'agraden els meus petons, reina,
Vet aquí el que faré:
Aniré a veure una noia vestida de porpra,
Fes un petó a aquest món trist.
Si no vols que t'estimi,
Per què hauria d'ocupar tot aquest espai?
Baixaré d'aquest vell planeta,
Deixa que un nen dolç ocupi el meu lloc.*

L'ordenança va mirar el mural i el muralista. —Sembla tan real —va dir—, que gairebé em puc imaginar que sóc al mig.

—Què et fa pensar que no hi ets? —va preguntar el pintor. Va fer un somriure satíric. —Es diu El jardí feliç de la vida, saps?

—Això és bo per al doctor Hitz —va dir l'infermer—.

Es referia a una de les figures masculines vestides de blanc, el cap de la qual era un retrat del doctor Benjamin Hitz, l'obstetrici en cap de l'hospital. En Hitz era un home d'una bellesa engegadora.

—Encara hi ha moltes cares per omplir —va dir l'ordenança—. Volia dir que les cares de moltes de les figures del mural encara estaven en blanc. Tots els buits s'omplirien de retrats de persones importants del personal de l'hospital o de l'oficina de Chicago de l'Agència Federal de Terminació.

—Deu ser agradable poder fer fotos que semblin alguna cosa —va dir l'ordenança—.

La cara del pintor es va tornar de menyspreu. —Creus que estic orgullós d'aquest daub? —va dir—. —Creus que aquesta és la meva idea de l'aspecte real de la vida?

—Quina és la teva idea de l'aspecte de la vida? —va preguntar l'ordenança.

El pintor va assenyalar una tovallola fastigosa. —N'hi ha una bona imatge —va dir—. —És veritat, i tindràs una imatge més honesta que aquesta.

—Ets un ànec vell i llòbrec, oi? —va dir l'ordenança.

—Això és un crim? —va dir el pintor—.

L'infermer va arronsar les espatlles. —Si no t'agrada això d'aquí, avi... —va dir, i va acabar la idea amb el truc de telèfon que la gent que no volia viure més havia de trucar. El zero del número de telèfon que va pronunciar "cap".

El número era: "2 B R 0 2 B".

Era el número de telèfon d'una institució que incloïa uns sobriquets fantàstics: "Automat", "Birdland", "Cannery", "Catbox", "De-louser", "Easy-go", "Good-by, Mother", "Happy Hooligan", "Kiss-me-quick", "Lucky Pierre", "Sheepdip", "Waring", "Weep-nomore".

"Ser o no ser" era el número de telèfon de les cambres de gas municipals de l'Oficina Federal de Terminació.

El pintor va tocar l'ordenança amb el nas. —Quan decideixi que ha arribat l'hora de marxar —va dir—, no serà a les Sheepdip.

—Un autodidacte, eh? —va dir l'ordenança—. —Un afer molt dolent, avi. Per què no tens una mica de consideració per les persones que han de netejar després de tu?

El pintor va expressar amb una obscenitat la seva manca de preocupació per les tribulacions dels seus supervivents. —El món podria fer molt més merder, si vols que t'ho digui —va dir—.

L'infermer va riure i va continuar.

Wehling, el pare que esperava, va murmurar alguna cosa sense aixecar el cap. I després va tornar a callar.

Una dona aspra i formidable va entrar a la sala d'espera amb els talons de punta. Les sabates, les mitges, la gavardina, la bossa i la gorra de l'estranger eren totes morades, el porpra que el pintor anomenava "el color del raïm el dia del Judici Final".

El medalló de la bossa de musette lila era el segell de la Divisió de Servei de l'Agència Federal de Terminació, una àguila enfilada en un torniquet.

La dona tenia molts cabells a la cara, un bigoti inconfusible, de fet. Una cosa curiosa de les amfitriones de les cambres de gas era que, per molt boniques i femenines que fossin quan les reclutaven, totes brotaven bigotis en cosa de cinc anys.

—És aquí on se suposa que he de venir? —va dir al pintor.

—Moltes coses dependrien de la teva feina —va dir—. —No deus pas estar a punt de tenir un fill, oi?

—Em van dir que havia de posar per a una foto —va dir—. —Em dic Leora Duncan. Va esperar.

—I la gent s'enfonsa —va dir—.

—Què? —va dir—.

—Deixa-ho córrer —va dir—.

—És una imatge molt bonica —va dir—. Sembla el cel o alguna cosa així.

—O alguna cosa —va dir el pintor—. Es va treure una llista de noms de la butxaca de la bata. —Duncan, Duncan, Duncan —va dir, examinant la llista—. —Sí, aquí ho tens. Tens dret a ser immortalitzat. Veus cap cos sense cara que t'agradi que t'hi fiqui el cap? Ens queden unes quantes opcions.

Va estudiar el mural amb desolació. —Ostres —va dir—, tots són iguals per a mi. No sé res d'art.

—Un cos és un cos, oi? —va dir—. Com a mestre de l'art, recomano aquest cos aquí. Va assenyalar la figura sense rostre d'una dona que portava tiges seques a un cremador d'escombraries.

—Bé —va dir Leora Duncan—, això és més aviat la gent que es disposa, oi? Vull dir que estic al servei. No em desfaig de res.

El pintor va picar de mans amb una alegria fingida. —Dius que no saps res d'art, i després demostres de seguida que en saps més que jo! És clar que l'amfitriona s'equivoca! Un franc tirador, un pruner ... és més aviat el teu llinatge. Va assenyalar una figura vestida de porpra que serrava una branca morta d'un pomer. —I ella? —va dir—. —T'agrada?

—Ostres ... —va dir, i es va enrojolar i es va humiliar—, això em posa just al costat del doctor Hitz.

—Això t'amoïna? —va dir.

—Bona salsa, no! —va dir—. —És ... és un honor.

—Ah, l'admires, eh? —va dir—.

—Qui no l'admira? —va dir, adorant el retrat de Hitz. Era el retrat d'un Zeus bronzejat, de cabells blancs, omnipotent, de dos-cents quaranta anys. —Qui no l'admira? —va repetir. —Va ser el responsable d'instal·lar la primera cambra de gas de Chicago.

—Res no em plauria més —va dir el pintor — que posar-te al seu costat per sempre. Serrar una branca ... et sembla apropiat?

—És com el que faig jo —va dir—. Estava segura del que feia. El que feia era fer que la gent estigués còmoda mentre ella els matava.

I mentre Leora Duncan posava per al seu retrat, a la sala d'espera va aparèixer el mateix doctor Hitz. Feia set peus d'alçada i ressonava amb importància, èxits i la joia de viure.

—Bé, senyoreta Duncan! Senyoreta Duncan! —va dir, i va fer una broma. — Què hi fas, aquí? —va preguntar. —Aquí no és on la gent se'n va. Aquí és on entren!

—Estarem junts al mateix quadre —va dir tímidament—.

—Molt bé —va dir el doctor Hitz de tot cor—. —I, posem per cas, no és una foto?

—És un honor estar amb tu —va dir—.

—Deixa'm que t'ho digui —va dir—, és un honor estar amb tu. Sense dones com tu, aquest món meravellós que tenim no seria possible.

La va saludar i va anar cap a la porta que donava a les sales de repartiment.

—Endevina el que acaba de néixer —va dir—.

—No puc —va dir—.

—Triplets! —va dir—.

—Triplets! —va dir—. Estava exclamant sobre les implicacions legals dels triplets.

La llei deia que cap nen acabat de néixer no podria sobreviure si els pares de la nena no trobaven algú que s'oferís voluntari per morir. Els triplets, si havien de viure tots, demanaven tres voluntaris.

—Els pares tenen tres voluntaris? —va preguntar Leora Duncan.

—L'última vegada que ho vaig sentir —va dir el doctor Hitz—, en tenien una,

i en volien arrencar dues més.

—No crec que ho hagin aconseguit —va dir—. —Ningú no va concertar tres cites amb nosaltres. Avui només passen solters, si no és que algú ha trucat després que jo marxés. Com es diu?

—Wehling —va dir el pare, que s'esperava assegut, amb els ulls vermells i endormiscat—. —Edward K. Wehling, Jr., és el nom del futur pare feliç.

Va aixecar la mà dreta, va mirar un punt de la paret i va fer una rialleta ronca i desgraciada. —Present —va dir—.

—Oh, senyor Wehling —va dir el doctor Hitz—, no l'he vist.

—L'home invisible —va dir en Wehling—.

—M'acaben de trucar que han nascut els teus triplets —va dir el doctor Hitz—. —Tots estan bé, i la mare també. Ara vinc a veure'ls.

—Hooray —va dir en Wehling, buit—.

—No sembla gaire content —va dir el doctor Hitz—.

—Quin home de les meves sabates no estaria content? —va dir en Wehling. Va fer un gest amb les mans per simbolitzar la simplicitat despreocupada. —L'únic que he de fer és triar quin dels triplets viurà, després lliurar el meu avi matern al Feliç Hooligan i tornar aquí amb un rebut.

El doctor Hitz es va tornar força sever amb Wehling, molt més alt que ell. —No creu en el control de la població, senyor Wehling? —va dir—.

—Em sembla que és molt interessant —va dir en Wehling, tens—.

—T'agradaria tornar als bons temps, quan la població de la Terra era de vint mil milions, a punt de ser de quaranta mil milions, després de vuitanta mil milions, després de cent seixanta mil milions? Sap què és un drupelet, senyor Wehling? —va dir en Hitz.

—No —va dir en Wehling, emmurriat—.

—Un drupelet, senyor Wehling, és un dels petits poms, un dels petits grans molsuts d'una móra —va dir el doctor Hitz—. Sense control demogràfic, ara els éssers humans estarien empaquetats en aquesta superfície d'aquest vell planeta com drupelets en una móra! Pensa-hi!

En Wehling continuava mirant el mateix punt de la paret.

—L'any 2000 —va dir el doctor Hitz—, abans que els científics hi intervinguessin i dictessin la llei, ni tan sols hi havia prou aigua potable per anar pel món, i res per menjar tret d'herbes marines, i la gent encara insistia en el seu dret a reproduir-se com si fossin jackrabbits. I el seu dret, si és possible, a viure per sempre.

—Vull aquests nens —va dir en Wehling en veu baixa—. Els vull tots tres.

—És clar que sí —va dir el doctor Hitz—. —Això només és humà.

—Jo tampoc no vull que el meu avi mori —va dir en Wehling—.

—A ningú no li fa gaire gràcia tenir un parent proper a la Catbox —va dir el doctor Hitz amablement, comprensiu—.

—M'agradaria que la gent no en digués així —va dir Leora Duncan—.

—Què? —va dir el doctor Hitz.

—M'agradaria que la gent no en digués "la Catbox", i coses així —va dir—.

—Dóna a la gent una impressió equivocada.

—Té tota la raó —va dir el doctor Hitz—. —Perdona'm. Es va corregir, va donar a les cambres de gas municipals el títol oficial, un títol que ningú no feia servir mai en la conversa. —Hauria d'haver dit "Ethical Suicide Studios" —va dir—.

—Això sona molt millor —va dir Leora Duncan—.

—Aquest fill seu, el que vostè decideixi conservar, senyor Wehling —va dir el doctor Hitz—. —Ell o ella viurà en un planeta feliç, espaiós, net i ric, gràcies al control de la població. En un jardí com el mural d'allà. Va fer que no amb el cap. —Fa dos segles, quan jo era jove, era un infern que ningú no creia que pogués durar vint anys més. Ara, segles de pau i abundància s'estenen davant nostre fins on la imaginació es preocupa de viatjar.

Va somriure lluminosament.

El somriure es va esvaïr en veure que Wehling acabava de treure un revòlver.

Wehling va matar el doctor Hitz. —Hi ha lloc per a un, un de gran —va dir—. —

I després va disparar a Leora Duncan. —Només és la mort —li va dir mentre queia—. —Allà!

I llavors es va disparar un tret i va deixar lloc als tres fills.

Ningú no va arribar corrent. Aparentment, ningú no va sentir els trets.

El pintor es va asseure al capdamunt de l'escala de tisora, mirant-se l'escena

trista.

El pintor va sospesar el trist trencaclosques de la vida que exigia néixer i, un cop nascut, exigir ser fecund ... multiplicar-se i viure tant de temps com fos possible ... fer tot això en un planeta molt petit que hauria de durar per sempre.

Totes les respostes que se li acudien eren lúgubres. Fins i tot més lúgubre, sens dubte, que una Catbox, un Hooligan Feliç, una Go Easy. Va pensar en la guerra. Va pensar en la pesta. Va pensar en la fam.

Sabia que no tornaria a pintar mai més. Va deixar caure el pinzell sobre les tovalles de sota. I llavors va decidir que ja n'havia tingut prou, de vida, al Jardí Feliç de la Vida, i va baixar lentament de l'escala.

Va agafar la pistola de Wehling amb la intenció de disparar-se.

Però no tenia valor.

I llavors va veure la cabina de telèfon en un racó de la sala. S'hi va acostar i va marcar el número ben recordat: "2 B R 0 2 B".

—Departament Federal de Terminació —va dir la veu càlida d'una amfitriona—.

—Quan podria aconseguir una cita? —em va preguntar, parlant amb molt de compte.

—Segurament el podríem encabir a última hora d'aquesta tarda, senyor —va dir—. —Fins i tot podria ser abans, si aconseguim una cancel·lació.

—D'acord —va dir el pintor—, fes-me entrar, si et plau. I li va donar el seu nom i el va lletrejar.

—Gràcies, senyor —va dir l'amfitriona—. —La vostra ciutat us ho agraeix; el vostre país us ho agraeix; el vostre planeta us ho agraeix. Però l'agraïment més profund de tots és de les generacions futures.

DEBRIEFB

El text que has llegit és una traducció del conte 2BR02B de Kurt Vonnegut (1962). La traducció que has llegit l'ha feta un sistema de traducció automàtica. L'objectiu d'aquest estudi és avaluar quin efecte té l'ús de la tecnologia en l'experiència lectora d'un text literari.

Durant la lectura del text, t'has adonat que s'havia fet servir la traducció automàtica?

- ☐ Mai
- ☐ De vegades
- ☐ Aproximadament, la meitat del temps
- ☐ La major part del temps
- ☐ Sempre

Ara que ja saps com es va fer la traducció, quant voldries pagar per aquesta traducció?

- ☐ < 1 euro
- ☐ > 1 euros < 5 euros
- ☐ > 5 euros < 10 euros
- ☐ > 10 euros < 15
- ☐ + 15

Com valoraries la qualitat d'aquesta traducció automàtica?

- ☐ Molt bona
- ☐ Bona
- ☐ Lleugerament bona

- ☐ Ni bona ni dolenta
- ☐ Lleugerament dolenta
- ☐ Dolenta
- ☐ Molt dolenta

Com preferiries llegir aquesta història?

- ☐ Traducció automàtica
- ☐ Original anglès
- ☐ Traduïda per professionals
- ☐ Traducció automàtica corregida per traductors professionals

READINGC

LECTURA

Ara llegeix el text següent de la mateixa manera que ho faries **quan llegeixes a casa per plaer**.

Recorda que **HAS DE LLEGIR EL TEXT** per tal de respondre les preguntes del qüestionari posterior.

Començaràs a llegir el text quan facis clic a la fletxa dreta.

C-0-N-0-C

Tot era absolutament sensacional.

No hi havia presons ni barris de barraques ni manicomis ni esguerrats ni pobresa ni guerres.

S'havien vençut totes les malalties. També la vellesa.

La mort, tret de pels accidents, era una aventura per a voluntaris.

La població dels Estats Units s'havia estabilitzat en quaranta milions d'ànimes.

Un matí lluminós a la maternitat de Chicago, un home anomenat Edward K. Wehling Jr. esperava que la seva dona donés a llum. Era l'únic que s'esperava. Ja no naixien gaires persones al dia.

Wehling tenia cinquanta-sis anys, tot un jovencell per una població amb una mitjana d'edat de cent vint-i-nou anys.

Les radiografies havien revelat que la seva dona tindria trigèmins. Serien els seus primers fills.

El jove Wehling seia cargolat a la cadira, aguantant-se el cap amb la mà. Estava tan arronsat, tan quiet i apagat, que era virtualment invisible. El seu camuflatge era perfecte perquè la sala d'espera també tenia un aire desmanegat i desmoralitzat. Havien mogut les cadires i els cendrers per apartar-los de la paret. Aquí i allà el terra estava cobert amb teles protectores.

Estaven redecorant la sala. L'estaven redecorant per commemorar l'home que s'havia ofert voluntari per morir.

Un vell sarcàstic d'uns dos-cents anys s'estava assegut en una escala de mà pintant un mural que no li agradava. Temps enllà, quan a les persones se'ls notava que envellien, li haurien posat uns trenta-cinc anys. L'envelliment ja l'havia afectat fins a aquest extrem quan van trobar-ne la cura.

El mural en el qual treballava representava un jardí molt net i polit. Homes i dones vestits de blanc, metges i infermeres, removien la terra, plantaven plançons, fumigaven, escampaven fertilitzant.

Tot d'homes i dones amb uniformes morats arrencaven males herbes, tallaven

les plantes velles i malaltes, rastellaven fulles i portaven la brossa a l'incinerador de residus.

Cap jardí no havia estat mai, mai, mai, —ni tan sols a l'Holanda medieval ni al Japó antic— tan decent i ben cuidat. Cada planta tenia tot el soler, la llum, l'aire i l'aliment que li calia.

Un auxiliar sanitari va arribar pel passadís tot cantant una cançó popular entre dents:

*Si no t'agraden els meus petons, reina,
vet aquí el que faré:
Aniré a veure una noia vestida de morat,
m'acomiaré d'aquest món trist.
Si no vols el meu amor,
quin sentit té que ocupi un lloc?
Baixaré d'aquest planeta,
i que una criatureta es quedi el meu lloc.*

L'auxiliar es va mirar el mural i el pintor a la sala.

—Sembla tan real —va dir—. Pràcticament em puc imaginar que soc dret allà al mig.

—Què et fa pensar que no hi ets? —va dir el pintor, tot fent un somriure satíric—. Es diu *El feliç jardí de la vida*, saps?

—Li ha quedat bé el doctor Hitz —va dir l'auxiliar.

Es referia a una de les figures masculines de blanc, el cap de la qual era un retrat del doctor Benjamin Hitz, l'obstetre en cap de l'hospital. Hitz era un

home d'una bellesa engegadora.

—Encara falten moltes cares per omplir —va dir l'auxiliar.

Volia dir que les cares de moltes figures del mural encara estaven en blanc. Tots els buits s'havien d'omplir amb els retrats de persones importants, ja fos del personal de l'hospital o de la delegació de Chicago de l'Oficina Federal de Liquidació.

—Ha de ser bonic saber dibuixar imatges que semblin alguna cosa —va dir l'auxiliar.

Al pintor se li va posar una cara agra de menyspreu.

—Et penses que estic orgullós d'aquesta pasterada? Et penses que aquesta és realment la imatge que jo tinc de la vida?

—Quina imatge té vostè de la vida? —va preguntar l'auxiliar.

El pintor va assenyalar una tela empastifada de les que protegien el terra.

—Vet aquí una bona imatge de la vida —va dir—. L'emmarques i ja tindràs un coi de quadre mil vegades més honest que aquest.

—És un vell pessimista, eh? —va dir l'auxiliar.

—Què és delictes, ser-ho? —va dir el pintor.

L'auxiliar va arronsar les espatlles.

—Iaio, si això no li agrada, ... —va dir, i va acabar la idea amb l'enginyós número de telèfon al qual havien de trucar els qui ja no volien viure més. Els dos zeros del telèfon es pronunciaven com una o.

El número era: C-0-N-0-C.

Era el telèfon d'una institució que tenia sobrenoms imaginatius com ara: Autoservei, Club Birdland, Envasadora, Caixa del Gat, Llemenera, Sortida Fàcil, Adéu-mama, Camorrista Feliç, Últim Petó, Pel davant i pel darrere, Bany de Suarda, Minipimer, Prou plorar i Per-què-amoinar-s'hi? «Ser o no ser» era el número de telèfon de les cambres de gas municipals de l'Oficina Federal de Liquidació.

El pintor va trufar-se de l'auxiliar.

—Quan decideixi que és hora de marxar —va dir—, no m'hi veuran al Bany de Suarda.

—Així que vostè és dels autosuficients, eh? —va dir l'auxiliar—. Quin merder, iaio. Per què no té una mica de consideració per la gent que ho haurà de netejar després?

El pintor va expressar amb una obscenitat la seva manca de miraments per les tribulacions dels que el sobreviurien.

—Mira què et dic, al món ja li aniria bé més merder, molt més merder —va dir.

L'auxiliar va riure i va prosseguir el seu camí.

Wehling, el pare que s'esperava, va murmurar alguna cosa sense aixecar el cap. I després va tornar a quedar-se en silenci.

Una dona formidable i barroera amb talons d'agulla va entrar a la sala d'espera fent gambades. Les sabates, les mitges, la gavardina, la bossa, el casquet, eren tots de color morat, del morat que el pintor anomenava «el color del raïm el Dia del Judici Final».

El medalló del sarró morat era el segell de la divisió de servei de l'Oficina Federal de Liquidació, una àguila aferrada a un torniquet giratori.

La dona tenia molt pèl facial, de fet, tenia un bigoti inconfusible. Una cosa curiosa de les hostesses de la cambra de gas era que, per molt adorables i femenines que fossin en el moment de reclutar-les, al cap d'uns cinc anys a totes els acabava sortint bigoti.

—És aquí on se suposa que he de venir? —va preguntar al pintor.

—Depèn molt de l'assumpte que tingui entre mans —va dir ell—. No està a punt de tenir una criatura, oi?

—M'han dit que he de posar per a un quadre —va dir la dona—. Em dic Leora Pelham.

Va esperar resposta.

—I es dedica a pelar la gent —va dir el pintor.

—Què?

—Deixi-ho córrer.

—Això sí que és un quadre bonic —va dir la dona—. Sembla el cel o una cosa així.

—O una cosa així —va dir el pintor. Es va treure una llista de noms de la butxaca del guardapols.— Pelham, Pelham, Pelham —va dir, tot examinant la llista—. Sí, aquí la tenim. Té dret a ser immortalitzada. Veu cap cos sense cara on li agradaria que hi posés el seu cap? Encara en queden uns quants per

triar.

La dona va estudiar el mural amb fredor.

—Bufa —va dir—, tots em semblen iguals. Jo no en sé res, d'art.

—Un cos és un cos, oi? —va dir el pintor—. Molt bé. Com a mestre de les belles arts, jo li recomanaria aquest cos d'aquí —va fer assenyalant la figura sense cara d'una dona que portava tot de rostolls secs a la incineradora de residus.

—Bé —va dir Leora Pelham—, això és més propi dels que s'encarreguen de les desferres, no? Vull dir, que jo soc de la divisió de servei. No toco les desferres.

El pintor va picar de mans amb falsa complaença.

—Diu que no sap res d'art, i al cap d'un minut demostra que en sap més que no pas jo! Esclar que el que carreteja els garbons és una mala tria per a una hostessa! Algú que podi, que esporgui, estaria més en la seva línia —. Va assenyalar una figura que estava serrant la branca morta d'una pomera—. I aquesta? —va preguntar—. Li agrada una mica?

—Mare meva... —va dir tot posant-se vermella i agafant un aire d'humilitat—. Així... així seria just al costat del doctor Hitz.

—Que li disgusta, això?

—Per Déu, no pas! —va dir la dona—. És que... és un honor tan gran!

—Ah, així que l'admira, oi? —va dir ell.

—I qui no? —va respondre ella venerant el retrat d'en Hitz. Era la imatge

d'un Zeus moreno, de cabells blancs, omnipotent, de dos-cents quaranta anys —. I qui no? —va repetir—. Va ser ell qui va obrir la primera cambra de gas a Chicago.

—Res no em faria més feliç —va dir el pintor— que col·locar-la al seu costat per a l'eternitat. Això de serrar una branca... ho veu adequat?

—No és gaire diferent del que faig —va dir ella. Era reservada en aquella qüestió. La seva feina consistia a fer sentir còmoda la gent mentre els matava.

I, mentre la Leora Pelham posava per al seu retrat, va entrar a gambades a la sala d'espera el doctor Hitz en persona. Feia dos quinze d'alçada i reverberava d'importància, de mèrits i d'alegria de viure.

—Ves per on, senyoreta Pelham! Senyoreta Pelham! —va dir, i després va fer broma—. Què hi fa vostè, aquí? —li va preguntar—. Per aquí no se'n va ningú. Aquí és on arriben!

—Sortirem junts al mateix mural —va dir ella amb timidesa.

—Molt bé! —va dir el doctor Hitz efusivament—. Per cert, quin senyor mural, oi que sí?

—Per a mi és tot un honor aparèixer-hi al seu costat —va dir ella.

—Doncs deixi'm que li digui —va ser la resposta d'ell— que l'honor és meu de ser al seu costat. Sense dones com vostè, aquesta meravella de món que tenim no seria possible.

Li va dedicar una salutació marcial i es va acostar a la porta que duia a les sales de part. —Aviam si sap qui acaba de néixer —va dir.

—No ho puc saber —va respondre ella.

—Trigèmins! —va dir ell.

—Trigèmins! —va dir ella, i va començar a recitar les implicacions jurídiques del fet que haguessin nascut tres infants.

La llei estipulava que no podia néixer cap nova criatura llevat que els seus pares trobessin algú que decidís morir voluntàriament. Que fossin trigèmins implicava, si volien que sobrevivissin tots, trobar tres voluntaris.

—Ja tenen tres voluntaris, els pares? —va dir la Leora Pelham.

—L'última cosa que en sé —va explicar el doctor Hitz— és que en tenien un i que provaven d'esgarrapar-ne un parell més.

—No crec que els hagin trobat —va dir ella—. Al nostre servei ningú no ha concertat tres cites. Avui només ens ha entrat gent sola, si no és que han vingut quan jo ja no hi era. Quin nom és?

—Wehling —va dir el pare expectant reincorporant-se, amb els ulls encesos i malforjat—. Edward K. Wehling Jr. és com es diu el futur pare feliç.

Ell va aixecar la mà dreta, va observar una taca de la paret i va deixar anar una trista rialla enrogallada. —Servidor —va dir.

—Ui, senyor Wehling —va dir el doctor Hitz—, no l'havia vist.

—L'home invisible —va dir en Wehling.

—M'acaben de trucar per dir-me que han nascut els seus trigèmins —va dir el doctor Hitz—. Estan tots bé, i la mare, també. Ara mateix entraré a veure'ls.

—Visca! —va dir en Wehling desolat.

—No sembla gaire content —va dir el doctor Hitz.

—Quin home que es trobés en la meua pell no estaria content? —va dir en Wehling. Va fer un gest amb les mans per simbolitzar una candidesa despreocupada—. Només haig de triar quin dels meus tres fills viurà i després deixar el meu avi matern al Camorrista Feliç i tornar a fer cap aquí amb el comprovant.

El doctor Hitz es va tornar molt esquerp amb en Wehling i el va observar des de dalt. —Que no hi creu, en el control poblacional, senyor Wehling? —li va preguntar.

—Em sembla d'allò més bé —va dir en Wehling amb aspror a la veu.

—S'estimaria més tornar als vells temps en què la població de la Terra era de vint mil milions, a punt de ser-ne quaranta mil milions, i després vuitanta, i després cent seixanta? Sap vostè què és una drupa, senyor Wehling? —va dir en Hitz.

—No —va fer en Wehling, emmurriat.

—Una drupa, senyor Wehling, és un d'aquells puntets, un granet d'aquells molsuts que tenen les mores —va dir el doctor Hitz—. Sense control poblacional, a hores d'ara els humans estaríem tots atapeïts per la superfície d'aquest vell planeta com les drupes d'una mora.

En Wehling va continuar clavant la mirada en la mateixa taca de la paret.

—L'any 2000 —va dir el doctor Hitz—, abans que els científics hi intervinguessin i aprovessin la llei, ni tan sols hi havia prou aigua potable per subsistir, i per menjar no hi havia més que algues, i malgrat tot la gent

s'entestava a defensar el seu dret a reproduir-se com conills. I també el dret, si podien, de viure eternament.

—Jo els vull, aquests nens —va dir en Wehling tranquil·lament—. Els vulls tots tres.

—Esclar que els vol —va dir el doctor Hitz—. No hi ha cosa més humana.

—I tampoc no vull que mori el meu avi —va dir en Wehling.

—A ningú no li agrada dur un familiar proper a la Caixa del Gat —va dir el doctor Hitz amb un to amable, compassiu.

—M'agradaria que no en diguessin així —va dir la Leora Pelham.

—Com? —va preguntar el doctor Hitz.

—M'agradaria que no en diguessin la Caixa del Gat ni noms d'aquests —va dir ella—. Fa la impressió equivocada.

—Té tota la raó —va dir el doctor Hitz—. Dispensi'm —es va corregir i es va referir a les cambres de gas municipals pel seu títol oficial, un títol que no feia servir ningú parlant—. Hauria d'haver dit el Taller de Suïcidi Ètic —va dir.

—Sona molt millor —va dir la Leora Pelham.

—Aquest infant seu, el que decideixi quedar-se, senyor Wehling —va dir el doctor Hitz—, serà un nen o una nena que viuran en un planeta feliç, espaiós, net i ric, gràcies al control poblacional. En un jardí semblant al d'aquell mural d'allà —va remenar el cap—. Fa dos segles, quan jo era jove, era tot un infern que ningú creia que duraria ni vint anys més. Ara ens esperen segles de pau i

tant d'espai que no te l'acabes, fins on arribi la imaginació.

Va deixar anar un somriure lluminós.

El somriure se li va esborrar quan va veure que en Wehling acabava de treure una pistola.

En Wehling va matar el doctor Hitz d'un tret. —Ara hi ha lloc per a un, i tindrà un espai enorme —va dir.

Encabat va matar la Leora Pelham. —És la mort i prou —li va dir mentre queia a terra—. Apa! Ja n'hi caben dos.

I aleshores es va matar ell, i així va deixar lloc per als seus tres fills.

No va venir ningú corrent. Feia la sensació que ningú havia sentit els trets.

El pintor estava assegut al capdamunt de l'escaleta i des d'allà contemplava capficat aquell panorama tan trist.

El pintor va reflexionar sobre l'infaust trencaclosques de la vida que exigeix néixer i, un cop nascuda, exigeix fructificar... Multiplicar-se i viure tant com es pugui... i tot plegat en un planeta molt petit que hauria de durar eternament.

Totes les respostes que li venien al cap eren molt sinistres. Molt més encara que una Caixa del Gat, un Camorrista Feliç, una Sortida Fàcil. Va pensar en la guerra. Va pensar en la pesta. Va pensar en la inanició.

Sabia que no tornaria a pintar mai més. Va deixar caure el pinzell sobre el paper protector del terra. I en aquell moment va decidir que ja n'havia tingut prou, del seu temps al *Jardí feliç de la vida*, i va baixar a poc a poc de l'escala.

Va agafar la pistola d'en Wehling amb tota la intenció de disparar-se.

Però no s'hi va veure amb cor.

I aleshores va veure la cabina de telèfon en un racó de la sala. Hi va anar i va marcar el telèfon que tan bé recordava: C-0-N-0-C.

—Oficina Federal de Liquidació —va dir la veu agradable d'una hostessa.

—Per a quan em podria donar cita? —va preguntar, expressant-se amb molt de compte.

—Segurament podríem oferir-li un buit aquest vespre, senyor —va dir ella—. Potser abans i tot, si se n'anul·la alguna.

—Entesos —va dir el pintor—, doni'm hora, sisplau —i li va dir com es deia, lletra per lletra.

—Gràcies, senyor —va dir l'hostessa—. Gràcies de part de la seva ciutat. Gràcies de part del seu país. Gràcies de part del seu planeta. Però, sobretot, moltes gràcies de part de les generacions futures.

DEBRIEFC

El text que has llegit és una traducció del conte 2BR02B de Kurt Vonnegut (1962). La traducció que has llegit l'ha feta un traductor literari professional. L'objectiu d'aquest estudi es avaluar quin efecte té l'ús de la tecnologia en l'experiència lectora d'un text literari.

Ara que ja saps com es va fer la traducció, quant voldries pagar per aquesta traducció?

- ☐ < 1 euro
- ☐ > 1 euros < 5 euros
- ☐ > 5 euros < 10 euros
- ☐ > 10 euros < 15
- ☐ + 15

Powered by Qualtrics